

MAGYAR RAFAEL:

A próféta

Amikor az Úr egy népet meg akar menteni, amelyik reménytelen, veszendő helyzetben van és létezése kérdésessé válik, mert viselkedése, bűnei ebbe a helyzetbe vezették, prófétát támaszt közülük, aki eléjük tárja bűneiket, megvilágítja kötelességeiket, aki figyelmüket újból az Ő parancsai betartására fordítja, aki felfoghatóvá teszi számukra, hogy a pillanatnyi jólét vagy gyötrelmem csak időleges, múló büntetés vagy megpróbáltatás és aki újból megmutatja nekik az örökkévaló elsőbbségét a jelenlegi felett. Aki világossá és érthetővé teszi, hogy Isten parancsát nem alkalmi előnyökért kell betartani, hanem azért, mert az ember és a népek létezésének ez az értelme; azért mert ezt Ő parancsolta.

A második világháború kitörése Magyarországot, a magyar népet ilyen kétségbeesett helyzetben találta. Nem volt számára választás és a lehetőségek, melyek jelentkeztek, mind lehetetlenek voltak. Annak bizonyosságával, hogy Isten a magyarságot — ezt a sokat szenvedett és sokat bűnözött népet — meg akarja menteni; prófétát támasztott közülük. Prófétát támasztott Mindszenty bíboros személyében, aki a kegyetlen háború minden fordulójában azt hirdette, hogy nem az lesz az igazi győztes, aki megnyeri a csatákat, hanem az, aki mindig, minden körülmények között betartja az Úr parancsait, aki egyformán felebarátjának tartja a szövetségest, vagy az ellenséget, aki állhatatos a győzővel és könyörületes a legyőzöttel szemben.

Mindszenty sorsa a próféták sorsa volt: a legyőzöttek, az elnyomottak megmentőjüket látták benne, a hatalmasok, a győzők ellenségüket. Nem volt reálpolitikus. Nem volt a Richelieu, a Bakócz Tamások utódja. Nem gyűjtött sem hatalmat, sem vagyont. Isten szolgálója, Isten prófétája volt. Tanítása egyszerű: tartsátok be a parancsolatokat meg gondolatok, számítások nélkül. Nem tudjuk elkerülni a szenvedést, nem tudjuk elkerülni a ráknémert csapásokat, de el tudjuk kerülni a szenvedés okozását, el tudjuk kerülni, hogy csapásokat mérjünk másokra. Nem tudjuk ki fog győzni, nem tudjuk, hogy alakul a világ és benne a mi sorsunk, de egy bizonyosságunk van: aki Benné bízunk, nem csalatkozik.

A kor életrajzírói — barátok és ellenségek egyaránt — igyekeztek kimutatni politikai tévedéseit, „naív” felfogását a „reális” politikai viszonyokról és — mellékesen — megmutatni, hogy ők — barátok és ellenségek — mennyi-

vel jobban ítélték meg a helyzetet, mennyi okos — soha nem követett — tanácsot adtak neki. Azt írták róla, hogy az egész magyar történelem legkevésbé felkészült és legkonokabb bíborosa volt. A számítót, a politikust hiányolták benne és nem ismerték fel a prófétát. Azt vetették szemére, hogy nem tesz

Mikor — felsőbb parancsra — elhagyta az országot, az emigráció prófétája lett. Tanítása itt is egyszerű volt és igaz, mint minden igaz tanítás: kövessétek az Úr parancsait, maradjatok meg magyarnak, mert Istennek és a hazának szüksége lesz rátok. Nem állt rendelkezésére világot átfogó szervezet. Nem volt simán működő sajtója, nem volt hadserege, nem volt világi hatalma. Mégis: amerre járt, megmozgatta a magyar emigrációt, megmozgatta az egész világot. A személyes találkozás, hangjának vibrálása, aszkéta alakjának

Tilman Riemenschneider: PÉTER és PÁL
A Creglingeni faragott Mária-oltárról (1505 és 10 között)

Harsányi Lajos

Nyári ének

Kaszált vetésen sír a pitypalaty.

Már peng a kasza künn a réteken.

Ó jó Uram, terméstadó nagy Isten,
Hallgasd meg az én nyáriénekeim!

Künn néped ajkán hull a hó veríték

S aratja áldásod kalászait.

Ajkán magyar dal zeng és benn szívében
Oltárt emelt az égi, drága hit.

Ó jó Uram, szolgálád hűs templomodban
Imádkozik dolgos, hű népedért:

Adj sok kalászt itt földi életünkben
S hitünkért fönn a mennyben — zöld babérl!

mindenki számára érthető politikai, gazdasági csodát és nem látták, hogy mindennap a legegyszerűbb, a legnagyobb csodát hajtja végre: érvényessé teszi az Úr tanítását.

Sorsa, mártíriuma, ma már történelem. Még azok is, akik nem voltak követői, elismerik önzetlenségét, tántoríthatatlan hitét, önfeláldozó bátorságát. Krisztus tanítását hirdette és meg volt győződve róla, mint ahogy mindenkit próbált meggyőzni, hogy ennek a tanításnak a követése az egyetlen út a világ megváltására és a világban elsősorban a magyarságára.

látása mindenkiben életre hívta a benne lakozó legjobbat. Az ember legbelsejébe hatolt és mindenkiben felbuzdította a tenniakarást, az áldozatkészséget, a munkavállalást, az önfeláldozást, az engedelmisséget.

A próféta hatása, működése: személyes. Azok, akik nem élték át a vele való személyes találkozást, vagy azok, akik már kezdik elfelejteni, nem vesztethetik el ezt a semmi mással össze nem hasonlítható élményt. Meg kell tudniuk, mit jelentett őt magát látni, hallani, vagy ha jelen voltak a nagy találkozáson, vissza kell emlékezniük rája.

A keresztény ember hitvallása

A keresztység szentsége a megkeresztelt embert beiktatja az Egyházba és kitörölhetetlen jeggyel rendeli a keresztény élet vállalására. A bérmálás szentsége a megkeresztelt embert még szorosabban kapcsolja az Egyház közösségébe, és még fokozottabban kötelezi a keresztény életre.

A hívek tehát részesei az Egyház kegyelmeinek és életének, és szükségszerűen részesei az Egyház küldetésének és felelősségének. Nemcsak haszonélvezői, nem is pusztán alárendeltjei az Egyház irányításának, vagy passzív szereplői missziós küldetésének, hanem tagjai lévén az Egyháznak, osztoznak az Egyház feladatában. A világi hívek a hivatalok viselőivel, a püspökkel és papokkal együtt felelősek a krisztusi küldetés teljesítéséért.

A keresztény ember két világ polgára. Igazi hazája az égben van, de oda az út a földön át vezet. Ezért a világban nem turista, nem is műkedvelő. Feladatot kell teljesítenie. Feladatot és szolgálatot szeretetből. Útközben építenie kell Isten országát, az igazság és az élet, a szentség és a kegyelem, az igazságosság, a szeretet és a béke országát.

A kereszténynek tudnia kell, hogy a világ és a világ dolgai nem abszolút értékek, hanem Isten erejéből léteznek és élnek. A világ és a dolgok nemcsak dolgok, hanem Isten jelei, személyes ajándékai, szeretetének hírnökei, Isten üzenetét közvetítik. Isten szól azok által hozzánk. A tudós technikus, aki a dolgokat megfigyeli, azok törvényeit felfedezi, erőit hasznosítja, vagy a művész és a munkás, aki a dolgokat alakítja és ezáltal azok értelmét kifejezi, Isten szavát fejezi ki.

A kereszténynek tudnia kell, hogy a munkája Isten-szolgálat. Istentől talentumokat kapott, s azokat nem áshatja el, mint a hűtlen szolga. Nem érheti be a jószándékkal és a középszerűséggel sem. A jámborság önmagában nem elég. A vallás nem menti fel az erőfeszítés alól, nem pótolja a szaktudást és a lelkiismeretes munkát. Mesterségét mindenkinek meg kell tanulnia, képességeit ki kell művelnie és lelkiismeretesnek kell lennie. Ha képességeit kifejleszti, s az emberi tevékenység bármely területén szakértelemmel, lelki függetlenséggel, igazságszeretettel, felelősségtudattal dolgozik, valóságos apostoli munkát végez a világban.

Az emberi élet minden szektora lehet az üdvösség akadálya, vagy előmozdítója. A keresztény magatartás ezért jelentős. A keresztény ember a világban él, a világ dolgaival foglalkozik, s ott a világban, foglalkozása által és állapotbeli kötelességeinek teljesítésével kell Isten országának építésén dolgoznia.

Márton Áron püspök

Ezt az írást abból a kis „Emlékkönyv”-ből közöljük, amely Caracasban jelent meg Mindszenty látogatásának hároméves évfordulójára.

Új elmélkedési módszerek

A Szentlélekről tárgyalva, szeretnék kitérni bizonyos elmélkedési módszerekre, amelyek a nyugati világ keresztényei közt egyre jobban elterjednek. Többen, néha szerzetesek is, egybegyűlnek, vánkossokra ülnek és keleti, jobban mondva Indiából származó elmélyülő módszerrel próbálják magukat koncentrálni. Egyesek aztán az így keletkezett gondolataikat, érzelmeiket a Szentléleknek tulajdonítják. Mit mondjunk ezekről a kísérletekről? A világhírű teológus, Urs von Balthasar, igen szigorúan ítéli meg őket és attól tart, hogy hitünk tisztaságát veszélyeztetik.

Szögezzük le elsősorban, hogy az Egyház mindig azon volt, hogy a különböző népek kultúráiból származó szokásoknak keresztény tartalmat adjon és így mintegy „megkeresztelje” őket. Sok keresztény ünnep ilyenformán honosított meg az Egyházban. Ha ezek a keleti elmélyülési módszerek lelki haszonnal járnak, eleve nem kellene elítélnünk őket. Azt is vegyük tekintetbe, hogy sokak számára ilyen keleti módszerek átvétele nem is annyira lelki szükségéből mint inkább újdonságszeretetből történik. Sokan messze keletre mennek, hogy ott felfedezzék azt, ami nálunk mindig megvolt. Sokan a protestáns taizéi szerzetesek kar-imáján könnyekig meghatódnak, noha hasonló élményben nem egy katolikus szerzetesemplomban is részesülhetnének. Az európai ember széken szokott ülni s így jobban is tud pihenni, de azért egyesek fanatikusan ragaszkodnak a vánkossokhoz, mintha a guggolás elengedhetetlen kelléke lenne a jó elmélkedésnek. Ezeket, úgy gondoljuk, nem kell bántani, majd elmúlik ez a divat is, s ha kedvük van, csak hadd guggoljanak a vánkossokon vagy akár a padlón, ezzel senkinek sem ártanak!

Tévednénk azonban, ha ezt a kérdést ezzel a kissé karikírozott leírással akarnánk megoldani. Sokan ugyanis nem divatból, hanem meggyőződésből élnek ezzel a módszerrel és azt állítják, hogy komoly lelki hasznukra szolgál s mély meglátásokra tesznek szert. Ez részben érthető. A nyugati ember a technikai civilizációt nemcsak használja, hanem szenved is tőle. A technika oly iramot diktál az emberre, amely már nem felel meg egészséges életütemének. A nyugati világ emberének a figyelme szinte kizárólagosan kifelé irányul, önmagára gondolni nincs ideje, vagy ha néha mégis akad ideje, nem tudja mit kezdjen vele, mert elszokott attól, hogy önmagába nézzen. Javarészt elvesztette érzékét a bensőséges egyedüllét, a magába szállás, a saját lelkével való foglalkozás iránt. Így érthető, hogy a különböző, Ázsiából hozzánk érkező praxisokban egy egészen új világot, ismeretlen lételeményt vél felfedezni, s nem is veszi tudomásul azokat az elmélkedési módszereket, amelyeket az Egyház használ és amelyek szintén segítségére lehetnének, ha magába akar szállni.

Felületesen tekintve a dolgot, az ember azt mondaná, hogy végeredményben mindegy, milyen módszert vagy elmélyülési technikát használunk, fontos, hogy hitünk igazságait fel ne adjuk. Azonban az a veszély forog fenn, hogy az új módszerrel átveszünk egy olyan vallási magatartást is, amely homlokgyenest ellenkezik keresztény meggyő-

ződésünkkel. E veszélyt három dologban látjuk.

Kinyilatkoztatott hitünk alapján azt kell mondanunk, hogy Isten ugyan bennünk van, „benne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17, 28), azonban önmagunk azonosságában sohasem ismerhetjük meg Istent. Isten lelkünk tényeinek, ismeretünknek és szeretetünknek a tárgya ugyan, de saját magunk lelki tényeinek az ismerete nem azonos Isten ismeretével, hanem egy szubjektív emberi mozzanatnak az ismerete. Isten nincs messze tőlünk, mert közvetlenül ő tart fenn létünkben minket. Mégis felmérhetetlen távolság választja el Istent természetét teremtményi természetünkétől. Isten ugyanis a végtelen lét, a teremtmény mindig csak véges lét marad. A keleti módszerek viszont általában panteista világnézetet tételeznek fel, például feltételezik, hogy a lélegzetvételnél valami isteni elemet szívunk magunkba, vagy hogy egyéni életmegnyilatkozásaink többé-kevésbé Istennel azonosak. Ezek alapján csak önmagunkba kellene elmélyednünk, hogy a bennünk rejlő isteni magvat felismerjük. Az igazság pedig az, hogy önmagunkat ismerve sohasem ismerhetjük meg Istent a maga közvetlenségében. A középkorban egyes misztikusok sem tudták — legalább kifejezőmódjukban — elkerülni a panteizmus veszélyét. Úgy beszéltek, mintha az ember lelkének teremtetésekor valamilyen isteni szikra szorult volna beléje, amelyet magunkba szállás útján felismerhetünk. Az Egyház e misztikusoknak ezt a veszélyes kifejezőmódját elítélte, mert bennünk azonosságilag nincsen semmi isteni rész — még a kegyelem is teremtményi valóság —, minden ami bennünk van véges. Ez azonban nem zárja ki, hogy értelmünk és akaratumk tényeivel ne tudjuk Istent mint egy tőlünk függetlenül létező valóságot megismerni és szeretni. Leegyszerűsítve az egészet azt mondhatnánk, hogy az említett elmélyülési módszerrel vagy technikával a legjobb esetben az ember, nem pedig az Isten misztériumát ismerhetjük meg. Aki ezt nem tartja szem előtt, végzetes önámítás áldozata lesz.

A másik megfontolás az előzőből folyik. A keresztény lélek nem holmi elmélkedési technikától, hanem Isten kegyelmétől várja az üdvösséget. Nos azok a keleti vallások, amelyek talaján ezek a módszerek sarjadtak, nem ismerik a kegyelem fogalmát. A veszély fennáll, hogy a keresztény is, aki e módszereket használja, elfelejti, hogy Isten kegyelmét kérnie, más szóval, hogy imádkoznia kell. Téves lenne azt hinni, hogy saját erőnkéből, mintegy lelki tréning által tökéletesebbé lehetünk Isten előtt, vagy hogy a tisztulásnak magasabb fokát érhetjük el. Hogy ez nem csak koholt veszély, bizonyítja, hogy azok akik ezt a módszert követik, sokszor imára nem is gondolnak, sőt hogy olyanok is résztvesznek ezeken az összejöveteleken, akik Istenben nem is hisznek. Egy bizonyos panteista ízü önimádatnak a veszélye kétségtelenül megvan.

Végül, hitünk szerint az egyedüli út, amely Istenhez vezet Jézus Krisztus embersége, „nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üdvözülhetnénk” mondja Sz. Péter (ApCsel 4, 12). Nos a kérdéses elmélkedési módszert tökéletesen lehet alkalmazni

anélkül, hogy az ember Jézus Krisztusban higgyen. Igaz a résztvevők azt állítják, hogy e módszerrel oly mélyre szállnak le lelkiükben, hogy ott Jézus Krisztusra találhatnak. Mások esetleg Buddhának nevezik. A valóságban saját szubjektív lelki élményüket ismerik meg. A kinyilatkoztatás kívülről érkezik. Isten a próféták és főképpen szent Fia által szólott hozzánk (v. ö. Zsid 1, 1-2). Amit önmagáról kinyilatkoztatni akar, azt szavakban fejezi ki s nem benső inspirációban hozza tudomásunkra. Jézus Krisztusnak központi tanítása a kereszten való halála és feltámadása. Nos ezt az igazságot önmagunkból

Példa rá, hogy lehet

Magyar lelkészek és felelős világiak közt folyt a beszéd arról, hogy az asszimilációt megakadályozni nem lehet: ez „realitás”. Mit is szólhat ilyenkor az ember, a „józan” érvek náluk vannak. A gyakorlat is mintha őket igazolná. Lelke mélyén azonban valahogy érzi az ember, mégis igazuk. Fájtó érzéssel gondoltam arra, mi lenne Erdéllyel, ha most ott is rezignálnának a magyar lelkészek és világiak? Ha ők is úgy gondolkodnának, hogy nem lehet.

Valahogyan az az érzése az embernek, hogy a kényelem beszél belőlük és az átlátás. A magyar szülőknek is kényelmesebb hagyni a gyerekeket, úgy beszéljenek, ahogy nekik könnyebb. Előnyük is származik belőle, mert a német, a francia, az angol meg is dicséri őket, hogy milyen hamar azonosultak hozzájuk.

Pedig annyi magyar szülő bizonyítja nap-nap után, hogy lehet. Még a egyes házasságoknál is lehet, ha a magyar fél okos és a szíve is helyén van. Este, idegen televízió helyett, kicsit foglalkozik, cseveg magyarul a gyerekekkel és bevezeti a szokást, hogy vele a gyerekek kicsi kortól kezdve csak magyarul beszéljenek és levelezzenek. Ne sajnálja a fáradságot gyermekeit elvinni a hétvégi iskolába, ha pedig nincsen ilyen, akkor követelje azt.

Így gondolkodtam, amikor a napi posta között egy Emlékalbum akadt kezembe: Húsz éves a Clevelandi West Side-on a hétvégi iskola. Ovodától kezdve 9 osztályon át heti két alkalommal elvégezte 600 magyar gyermek 16 éves korig bezárólag az elmúlt húsz év alatt. És ahelyett, hogy fogyna a számuk, emelkedőben van! Jelenleg 150 magyar fiú és leány tanul az iskolában. A kicsiket a szülők viszik el. 20 év alatt 54 tanítójuk volt. Olyanok is, akik maguk is növendékei voltak az iskolának. Mindezt önként, idealizmusból tették, mert erre magyar szívük kényszerítette őket. A tömeg közömbösségével, sokszor meg nem értésével nem törődve végzik a munkát a mindennapos robot, kenyérkeresés mellett.

Voltak Amerikában virágzó mindennapos magyar iskolák az 1904-es évektől kezdve. Nemcsak Clevelandban, ha-

semmi lelki tréning által nem meríthetjük, „a hit hallásból fakad” (Róm 10, 17). A kérdéses módszerek igénybevételelénél a veszély épp abban is áll, hogy Krisztus keresztségének és feltámadásának történelmi tényei figyelmen kívül maradnak és az ember önmaga ismeretében reked meg.

Ennek ellenére lehetségesnek tartjuk, hogy e módszerek a lelki élet kezdeti stádiumában, mintegy begyakorlasként a koncentráció elmélyüléséhez, bizonyos lelki haszonnal járhatnak. De keresztény jellegű elmélyedésről csak akkor beszélhetünk, ha a lélek a Jézus Krisztus által kinyilatkoztatott igazságokat a Szentlélek segítségével mélyíti el, hisz Krisztus Urunk azt mondta: „A Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26).

nem mindenütt, ahol magyarok telepedtek le nagyobb számban. Ezek egyszerű zsellérek, vagy munkások voltak. Néhány magyar pap és lelképásztor, akik az Óhaza képével és szerelmével meg a szegénységével jöttek ki, első keservesen összekuporgatott dollárjaikból megépítették a magyar templomot, iskolát és a Magyar Házat. Ez így volt 1930-ig. Aztán meghalványodott a trianoni Magyarország képe a szívükben. Intézményeiket egymás után adták át az államnak, vagy az amerikai egyháznak. Voltak hősi helyek: New Brunswick, Passaic, ahol napjainkig kitartottak. De sokan elmerültek az idegen tengerben.

Ötvenhat után megismétlődött az 1900-as évek kivándorlása. Sajnos ezek nagyrésze csak hirtelen jómódhoz akart jutni és nem hozta magával a szerencsétlen Óhaza képét. De voltak kevesek, akik vérző szívvel menekültek. Ezek nem akartak és nem is tudtak felejteni. Ezek a „bolond idealisták”, akik a „holdon élnek”, mert a magyar szabadságban még hisznek. Ők a magyar iskolák, a magyar sajtó és minden igaz magyar ügy támogatói, akik nélkül még azt is elfelejtette volna a világ, hogy az anyaországon kívül vannak még magyarok, — mégpedig sokan! Öt milliónyi! Minden harmadik magyar ember a trianoni határokon kívül él.

Szándékosan hagytam a végére a Cleveland West Side-i Magyar Iskola hőseit, Dr. Papp Gábort, aki 20 éve, 1958-tól „idealista bolond” maradt és megalapította a letűnt magyar iskolák romjain az új hétvégi iskolákat. Neki is meg kellett küzdenie az egzisztenciáért, neki is volt „neveletlen négy magzatja”, akiket fel kellett nevelnie. De maradt ideje és szíve a többire, a veszendőkre és gyűjtögette őket este, hétvégeken, a szabad idejében, bebizonyítva, hogy lehet!

Dr. Harangozó Ferenc

(A Somogyi Ferenc szerkesztette, 56 oldalas, képes Emlékkönyvet az iskola támogatói tiszteletpéldányként kapták. További példányok megrendelhetők: Hungarian School Care Club, Box 10171. Cleveland OH. 44110 címen; 5.— \$ beküldése ellenében.)

„Mind fiaknak és szülőknek javára, mind a közönséges jóra nézve kívántatik a gyermekeknek istenes nevelése. Mert a fiaknak mind örök üdvösségük és világi állapotuk, mind Isten s mind emberek előtt való becsületük, mind tökéletes vagy feslett erkölcsük a gyermeki neveléstől függ. Azért, valamely szükséges a tej kisedés korunkban, oly szükséges a jó nevelés: mert ha anyánk melléből szopjuk a tejet, melylyel nevelkedik gyengességünk, a gyermekeségből erednek azok az erkölcsök, melyekkel tündöklük vagy romlik öreg emberi állapotunk.”
Pázmány: A fiaknak istenes neveléséről.

Ifjúságom gondtalan éveit idézte fel bennem az a két cikk, — amely az Életünkben — a januári és a májusi számban — a budapesti Regnum Marianum intézményéről megjelent. Majd négy évtized távlatából olyan arcok és helyzetek kerültek az emlékezés reflektorfényébe, amelyek diákkorom egy szakaszában életem mindennapjaihoz tartoztak. Attól kezdve, hogy Fuhrmann Ernő atya, középiskolai hittanár, mint elsős gimnazistát a Regnum falai közé hívott, tizenkét éven át, de különösen tíz és tizenhét éves korom között, majd annyi időt töltöttem a Damjanich utca ötven számú házban, mint a családi otthonban vagy az iskolában.

Nem túlzok. Alsós diákként minden reggel már 7/4 órakor útnak eredtem a Podmaniczky utcából, hogy 8-ra a Damjanich utcában legyek és Witz Bélának, az akkori házfőnöknek (kiből később budapesti általános érseki helynök lett) ministráljak és a mise után még legyen annyi időm, hogy 8 óráig a Munkácsy utcai Kölcsey gimnáziumba érjek. Persze, gyalog tévén meg a sok kilométeres utat, mert hogyan is lehetett volna akkor egy szegény budapesti munkágyereknek pénze villamosra, vagy különösen autóbusszra. Ma nehezen volnék képes még ennél kisebb teljesítményre is, nemcsak korom és kényelmességem miatt, de azért sem, mert elképzelhetetlennek látszik a lelkesedésnek, a belső tűznek és a meg nem szűnő hajtóerőnek az a foka, amely — nemcsak engem, de mindannyiunkat, akkori fiatalokat — eltöltött. És a hét több napján a délután is a Regnumban telt el. Ha nem volt kongregációs összejövetel, vagy cserkészgyűlés, akkor a kápolna és a cserkészotthon közötti udvaron métáztunk vagy kiütöztünk. (Nem tudom, ismerik-e a mai fiatalok a nekünk akkoriban annyira kedves és egyszerű labdajátékokat?)

Az Életünkben megjelent és az imént említett két cikk a környezetet is eleven színekkel idézte fel bennem. A főépületet, amelynek három emeletén az atyák laktak; az első emeleti előadótermet, kis színpaddal, ahol utoljára 1947 decemberében fordultam meg a Regnum Marianum Egyesület Mindszenty bíboros jelenlétében tartott közgyűlésén; a klubhelyiséget, ahová úgy jutottunk, hogy a főépület és a kápolna közötti kis belső udvaron jobbra fordultunk; a kápolnát, áhitatot ébresztő és magunkba szállást parancsoló hangulatával; a hátsó udvart, amely vasárnapok és ünnepnapok kivételével mindig hangos volt a cserkészek önfeledt, kihevült, zajos játékától; a hosszúra nyúlt téglalap alakú földes udvar túlsó végében a cserkészházat, minden raj egy-egy szobából álló, faasztalos és fapados, de a falakon a cserkészmunka termékeivel és dokumentumaival dúsan díszített otthonával. A mienkbe, a Fuhrmann atya által vezetett Fecskék helyiségébe az udvarból lehetett belépni. A szobánk a házzal szembenézve annak jobb oldalán volt és annyira összefolyt a játéktérrel, hogy kiütőnél például a labda gyakran berepült, ha valaki nem kapta el idejében. Vigyáztunk is, nehogy az ablakot betörjük. A hátsó udvar egyik szélét a szomszédos ház tűzfala alkotta, a másikat egy nálunk, gyerekeknél jóval magasabb kőkerítés. Szomszédunk az egyik oldalon egy Damjanich utcai bérház volt — bejáratát egy ismert fényképész kirakata díszítette, és ha jól emlékszem, itt lakott Székelyhidy Ferenc operaénekes —, a másik oldalon a Chevra Kadisa nevű zsidó jótékonyági és temetkezési egyesület háza, ugyancsak nagy

BORBÁNDI GYULA:

Vallomás a Regnumról

hátsó udvarral. Az egész épülettömb közepén helyezkedett el, az utca felől nem látva, a kis kápolna. Nekünk ez volt az igazi templomunk. A Damjanich utca végén, a Városliget szélén épült nagy plébániatemplomba csak ritkán jártunk, túlságosan tágas és rideg volt. Szebbnek, meghittebbnek, otthonosabbnak éreztük a kápolnát. Ismertük minden zugát, bekötött szemmel is megtaláltuk a padokat, oltárokat vagy a bejáratától balra nyíló sekrestyét. Itt avatott minket kongreganistává Mihalovics Zsigmond, ide siettünk, ha olyan magas vendégek miséztek, mint Shvoy püspök atya, ide tértünk be mindannyiszor, amikor valamely munkát elkezdünk vagy bevégeztük. Sohasem felejttem el azt a tizenkét esztendő, amelyet 1930 és 1942 között itt töltöttem, mint kongreganista és mint kiscserkész, majd később mint az egyetemi szövetség, a RESZ egy ideig diákelnöke.

Mi adta a Regnum különleges varázsát és mi tette annyira emlékezetessé az ott töltött éveket? A kitűnő papok, akik fiatalok nevelésével foglalkoztak és nemcsak mint középiskolai hittanárok tartoztak a legjobbak közé, hanem némelyikük a katolikus közéletben is országos hírnévre tett szert? Majláth Gusztáv Erdély, Shvoy Lajos Székesfehérvár püspöke lett, Marcell Mihályt egyetemi tanárrá nevezték ki, Witz Béla a Magyar Cserkész Szövetség elnöke, Teleki Pál miniszterelnök gyóntatója és utolsó óráinak tanúja, majd budapesti érseki helynök volt, Halász Pál Szegedre került kanonoknak, Kosztersitz Józsefet népszerű ifjúsági regények szerzőjeként ismerték a Regnum falain kívül is, Bárdos István vezette a 3. sz. Regnum Marianum cserkészcsapatot — Magyarország egyik legjobb és legismertebb csapatát — és ő vezényelte híres zenekarát is, később az iskolai hitoktatás felügyelője lett. Hadd említsék még néhány nevet, olyanokét, akiket közvetlenül ismertem és akik a budapesti katolikus egyházi életben is szerepet játszottak: Jandik József, Jaszenák Győző, Kosztolányi István, Hell Imre és nem utolsó sorban a nekem felejthetetlen Fuhrmann Ernő, akire Budapestről való távozásom óta is csak szeretettel és hálával tudok gondolni.

A regnumi atyáknak nemcsak alapos felkészültségük és műveltségük volt, de sajátos pedagógiájuk is. A személyes példaadással neveltek. Eréllyel és határozottsággal, de ugyanakkor megértéssel és türelemmel. A katolikus hitelveket és erkölcsi normákat úgy plántálták belénk, hogy az oktatást, a nevelést, a szellemi és lelki irányítást egy pillanattal sem éreztük nyűgnek vagy tehernek. Magunk közé valónak éreztük őket, velünk éltek a Regnum udvarán, a komoly összejöveteleken, a nyári táborokban, a vasárnapi kirándulásokon vagy vízcserkész korunkban a dunaparti hétvégeken. Tekintélyüket nem erőszakolták ránk, egyszerűen elfogadtuk. Nem hivatalos vagy címeikkel alapozták meg, hanem személyiségük természetével; ösztönösen is különbeknek, eszmény- és példaképnek éreztük őket. A szeretet, a megértés és a türelem vezérelte munkájukat, ezért hallgattunk rájuk és követjük őket. Sok mindenre megtanítottak minket, olyasmire is, ami egyébként az iskola feladata lett volna. Ma is gyakorlom, amire Fuhrmann atya oktatott, hogyan kell olvasni, hogy az, ami fontos, meg is maradjon az emlékezetben

és mi a technikája a jegyzetelésnek, az anyag kezelésének, az írásművek megszerkesztésének. A vallásosságnak sem a külsőségeire neveltek, hanem a hitet igyekeztek erősíteni bennünk, olykor racionális érvekkel és magyarázatokkal is. Visszagondolva a Regnumban töltött időkre, nyomát sem látom annak, aminek megjelölésére felnővén a klerikalizmus szót használtuk és amelyetől velem együtt különösen azok idegenkedtek, akik a társadalmi és politikai betegségek meggyógyítására nem tartották elegendőnek, amit az egyházi hierarchia élén állók ajánlottak.

Senki sem erőszakolt ránk semmilyen felülről sugallt véleményt vagy magatartást. Ez volt a Regnum egyik ereje és erénye. Az atyák és diáktársaim körében egy pillanattal sem feszélyezett például, hogy már korán a népi eszme hatása alá kerültem és senkinek sem jutott eszébe, hogy kritikai észrevételt tegyen azért, mert populista meggyőződésemet nyíltan is megvallottam, sőt az egyetemi szövetség diákelnökeként még előadást is tartottam a népi irodalomról. A türelem e tekintetben is érvényesült. A Regnum mentes volt a társadalmi megkülönböztetésnek még a leggyengébb megnyilvánulási formájától is. A kongregációban és cserkészletben diákok vettek részt, gimnazisták és polgári iskolások. Az előbbieket és az utóbbiakat kö-

Egy fényes karrier...

Senki se sejtse e hangozatos cím mögött híreket botrányokról, szenzációs és hét lakat alatt őrzött titkok leleplezéséről.

Ez a kis megemlékezés Stanisława Uminskáról szól, aki a huszas évek elején, élete tavaszán, a sajtó és a színházi közönség kedvenceként állt az érdeklődés középpontjában. A lengyelek Greta Garboja, pályája olyan volt, mint egy üstökös. Mindenki elragadtatással beszélt róla. A dolog természetéből következik, hogy ő is élvezte a sikert, a tapsot, a sok bókot és hízelgést, a sok virágot és ajándékot, és meghívást pezsgős vacsorákra. S az is természetes volt, hogy jól érezte magát abban a társaságban, amely szívesen megnézte és tudomásul vette a nyomort — a színpadon, de nem a mindennapi életben és érzék-telenül ment el a gondokkal küzdő, éhező, szenvedő és különböző betegségekben gyötrődő százazrek nyomora és könnyei mellett.

De csakhamar csend lett Stanisława Uminka körül. Eltűnt a színpadról és a színházak világából. Minden taps és feltűnés nélkül.

Most, néhány héttel ezelőtt újra bekerült a neve, de csak egész röviden a napilapokba. A Varsó közelében lévő Niegówban temették el. 76 évet ért meg. Az akkor és most között 50 esztendő telt el. Vajon mivel? Ugyan mi lett a fényes karrierből?

Benigna Uminka nővér, a Krisztus keresztjéről nevezett bencés szamaritánus nővérek rendjében tulajdonképpen sohasem lépett le a színpadról. A színpad mögött játszott, de mostmár egészen más szerepet. A kitaláltak, az elesettek, a szegények és betegek között, akiket a rivaldafény vakításában sem meg nem láthatott, sem el nem érhetett volna.

A szórakoztató ipar sztárjainak pályája üstökösöként indul és sok esetben szegény hullócsillagként ér véget. Sta-

zött különbségtevést sohasem éreztem, jóllehet a harmincas évek közfelfogásában sokak szemében a gimnazisták többen látszottak, mint a polgári iskolások. De akár ezek, akár azok voltunk, a fővárosi társadalom minden rétegét képviseltük. Voltak közöttünk középosztálybeliek, kiskereskedők, kisiparosok, nagy számban munkások gyerekei. Társadalmi különbséget azonban nem éreztünk és papjaink sem éreztettek velünk. Visszagondolva hajdani regnumista társaimra, sokakról ma sem tudom, hogy mi volt az apjuk. Mert nem az volt a fontos. Vezetőink arra neveltek és szoktattak minket, hogy a másokban az embert lássuk és semmi mást. Erényeiért becsüljük és hibáiért dorgáljuk, a személyiség számít és nem a származás. Demokráciából tehát jó iskola volt a Regnum.

Kár, hogy máig sincs felderítve a múltja és feldolgozva a története. Pedig nem kétséges, hogy kivételes szerepet töltött be a magyar ifjúság életében, magyar és katolikus nevelésében. Témát kínálna nemcsak az egyháztörténelemnek, de az ifjúsági mozgalomnak és a magyar pedagógia történetének is. Érdemes volna összegyűjteni a rá vonatkozó adatokat, felkutatni azokat, akik még élnek a hajdani regnumisták közül, kideríteni, mi lett az ott működő papokkal és mire vitték azok az ezrek és ezrek, akik a Regnumban nevelődtek. Bár akadna fiatal magyar történész, akit megihlet ennek a páratlan intézménynek a múltja és érdemesnek tartja történetének megírását.

nisława Uminka pályája is így indult. De Isten megszerette ezt a kis bolygó csillagot, tenyerébe vette és szívére tűzte.

Ez is karrier! Az Úr Krisztus maga beszél róla dicsérő szavakkal: „... ő a jobbik részt választotta, nem is veszti el soha!”

Megyesi András

NÉMET KATOLIKUSOK NYILATKOZATA BREZSNYEV LÁTOGATÁSOKOR

A Német Katolikusok Központi Bizottsága Brezsnjev nyugatnémetországi látogatása előtt nyilatkozatot adott ki. A nyilatkozat főbb pontjait idézzük:

Jóllehet a Szovjetunió az 1975. évi Helsinki konferencia zárónyilatkozatát az emberi jogok tiszteletbentartásáról, mint egyik legfontosabb aláíró állam elismerte, mindegyre megsérti ennek az okmányának előírásait és szellemét. Azonfelül megköveteli csatlós államaitól, hogy ugyanolyan kérlelhetetlenül járjanak el országaikban ezen jogok szószólói és védelmezői ellen.

Annak ellenére, hogy a vallásszabadságot a Szovjetunió is elismeri és tiszteletben tartja, embereket diszkriminálnak és gyakran üldöznek ott vallási meggyőződésük miatt.

A papnevelő intézmények hiánya, kolostorok és templomok bezárása, újak építésének a nem engedélyezése, a hitoktatás és kereszténynevelés akadályozása: ezek a legdurvább sérelmek, amelyeknek az Egyházak és keresztény hívők a Szovjetunióban ki vannak téve.

A nyilatkozat kéri végül a német kormányt, hogy Brezsnjev állam- és pártelnököt látogatásakor ezekre a jogsérelmekre figyelmeztesse, a Szovjetunió kormányától pedig követeli, hogy a szabadságot és az emberi méltóság sérthetlenségét a nemzetközi kötelezettségeiknek megfelelően tartsa tiszteletben és az alkotmányában is biztosított vallásszabadságot valósítsa meg.

A budapesti Eucharisztikus

Cikkünk írója, Közi Horváth József, ebben az időben, mint az Actio Catholica országos titkára maga is tevékeny részt vett a világraszóló budapesti ünnepség rendezésében.

„Tündöklő szépségének emlékeztével visszatér hozzánk a 34. budapesti Eucharisztikus Világkongresszus... Évtizedek óta a nemzeti élet egyetlen vonalán sem volt ilyen messze- és mélyreható kezdeményezésünk... Rómában, Kanadában, az Egyesült Államokban tapasztaltam, mily tömörítően nemzeti jelentősége volt kifelé a kongresszus erkölcsi sikerének... Az a külföldi segítség, amit a háború után koldus magyarok kaptak, az Eucharisztikus Kongresszus gyümölcse.”

Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek méltatta ezekkel a meghatott szavakkal a tizedik évforduló alkalmából Budapesten az Oltáriszentség tiszteletére megrendezett és 1938 május 26 és 29 között lezajlott 34. Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszust.

Hogy ez a megállapítás nem valami féle nemzeti elfogultság szüleménye, azt a véleménynyilvánításra leginkább illetékes személynek, XI. Piusz pápa legátusának, Pacelli Jenő bíboros-államtitkárnak a szavai igazolják.

„Mindig kellemes és kedves nekünk — mondta már mint XII. Piusz pápa a tizedik évfordulón a magyar néphez intézett rádiószózatában — a visszaemlékezés azokra a felejthetetlen ünnepi napokra, amikor a Duna két partján fekvő világszép városban a földteke minden tájáról összesereglett mérhetetlen embertömeg az Oltáriszentség színei alatt rejtőző isteni Megváltó előtt ünnepélyes hitvallást tett a szent szertartások fényével, főnséges gyűléssel, a beszédeknek, az ájtatosságoknak és éneknek változatos gazdagságával, a hitnek és Megváltónk iránti hódolatnak olyan megnyilvánulásával, amelyhez fogható szinte sehol másutt a világon nem tapasztaltunk.”

Hasonlóképpen nyilatkozott jelenleg uralkodó Szentatyánk, VI. Pál is, aki — G. B. Montini családi névvel — mint a bíborosdelegátus helyettese szintén jelen volt a Világkongresszuson.

MIÉRT BUDAPESTEN?

A kétévénként tartott Világkongresszus megrendezésének a jogaiért minden alkalommal nemes verseny folyik.

1938-ban azért esett a választás Budapestre, mert Magyarország akkor ünnepelte állam- és egyházalapító „szenikirály”-a halálának 900. évfordulóját.

A Szent István emléket megtisztelni és a hozzá hű magyar népet megbecsülni akaró szándékon kívül XI. Piusz pápát még egy második szempont is vezette, amikor Budapest mellett döntött.

A kommunizmussal és a nemzetiszocializmussal egyaránt határozottan szembenálló egyházfió a Sztálin athelista rémuralma és Hitler félpogány diktatúrája közt fekvő és mindkettő által elnyeléssel fenyegetett Középeurópa szívének tekinthető magyar fővárosban akarta meghirdetni újra és hangosan az eucharisztikus Krisztus szeretetparancsát és kívánta felhívni a hívő világ figyelmét a különböző színben és ruhában, de ugyanazon romboló céllal fellépő istentelen irányzatok által megsértett Isten iránti engesztelés köteleességére.

AZ ELŐKÉSZÍTŐ EUCHARISZTIKUS SZENTÉV

A Világkongresszus általános ellismert

sikerének titka a majdnem tökéletesnek mondható technikai és lelki előkészítés volt.

Az előkészítő bizottság lelke, szíve, hajtómotorja, Mihalovics Zsigmond prelátus, az Országos Katolikus Akció központi igazgatója, örökre beírta nevét a magyar katolicizmus történetébe.

Pacelli bíboros-államtitkár, pápai legátus

A gondos technikai előkészítéssel párhuzamosan folyt a püspöki kar által meghirdetett eucharisztikus szentévkereében, amelyről túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy hozzá hasonló széleskörű és mélyreható, az egész népet átfogó és átjáró lelki megmozgatás eddig még nem volt a Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus történetében.

Nemcsak a fővárosban és környékén, a vidéki városokban és ipartelepeken, hanem a legeldugottabb bakonyi falvakban és az alföldi tanyavilágban is lelkigyakorlatokat, triduumokat, szentségimádásokat és az Oltáriszentség témakörével kapcsolatos előadássorozatokat tartottak egész éven át. Még pedig külön-külön az ifjúságnak, a felnőtteknek és a különböző értelmiségi és foglalkozási csoportoknak.

Külön meg kell említeni, hogy nemcsak az állami és városi hatóságok, hanem a bankok, áruházak és gyárak — gyakran nem katolikus-vezetői is időt és helyiséget bocsátottak rendelkezésre, hogy tisztviselőik, alkalmazottaik és munkásaik ezeken az eucharisztikus rendezvényeken résztvehessenek.

A KONGRESSZUS ÉS A HARMADIK BIRODALOM

Amikor a meghívók széjjelmentek, már sötétedőben volt az ég Középeurópa felett. A Harmadik Birodalom egyre gyorsuló tempóban fegyverkezett és külpolitikája egyre agresszívabb lett. Ennek dacára nemcsak a környező országokból és Nyugateurópából, hanem a tengereken túlról is olyan tömegek jelentették be a részvételi szándéku-

kat, hogy az elszállásolás kérdése komoly problémaként merült föl.

De ezt a problémát is sikerült megoldani. A budapesti és környékbeli katolikus családokon kívül a másvallású familiák is olyan mértékben és akkora szeretettel ajánlottak fel szobákat, hogy a Vendéggondozó Bizottság minden aggodalma eloszlott.

Ausztriának a Harmadik Birodalomba való bekebelezése után Hitler megtiltotta a német és osztrák katolikusoknak a Budapestre való utazást. A háborús pánikhangulat miatt már sok bejelentkezett nyugati és tengerentúli zarándok is visszariadt az útrakelestől. Mégis több tízezerre rúgott a külföldi résztvevők száma. Összesen 14 bíborossal, 48 érsekkel és 197 püspökkel az élükön 44 ország katolikus egyházai képviselték magukat — kisebb-nagyobb küldöttségekkel a májusvégi kongresszusi ünnepségeken.

Amikor az egyes országok delegációinak szónokai a dobogóra léptek, zúgó taps fogadta őket. Csak akkor döbönt csend az óriási csarnokra, amikor bejelentették, hogy az osztrák és német katolikusoknak a programfüzetben jelzett szónokai „rajtuk kívül álló okok miatt” nem jelenhettek meg.

A PÁPAI LEGÁTUS —

PACELLI BÍBOROS-ÁLLAMTITKÁR

A két világháború közti időben két pápai legátus járt Budapesten hivatalos küldetésben. Az első Sincero Alajos bíboros volt, aki 1930-ban a Szent Imre jubileumi ünnepségeken képviselte az Egyház fejét, a második Pacelli Jenő bíboros-államtitkár, akit XI. Piusz pápa az Eucharisztikus Világkongresszusra küldött a magyar fővárosba.

A magas, karcsú, aszkétaarcú, szerényen tartózkodó és mégis méltóságot sugárzó, képzett, szellemes és rendkívüli szóadottsággal rendelkező Pacelli kardinálist a magyar közönség megszerette és látogatásának emlékét a

híre futótűzként terjedt el a fővárosban és ahol megjelent, mindenütt lelkes tapsvihár fogadta. Különösen meghatotta az embereket, hogy a királyi várban, ahol az államfió, Horthy Miklós kormányzó vendége volt, amikor megmutatták neki a Szent Koronát, letérdelve fejezte ki tiszteletét a magyar függetlenség és szabadság majdnem ezeréves szimbóluma előtt. Hogy nála mindez nem hatáskeresés, hanem hazánk és népünk iránti őszinte szimpátia megnyilatkozása volt, annak bizonyosságát adta később, amikor XII. Piusz néven az Egyház feje lett.

1943-ban a kanonizált szentek sorába emelte Árpád-házi Boldog Margitot.

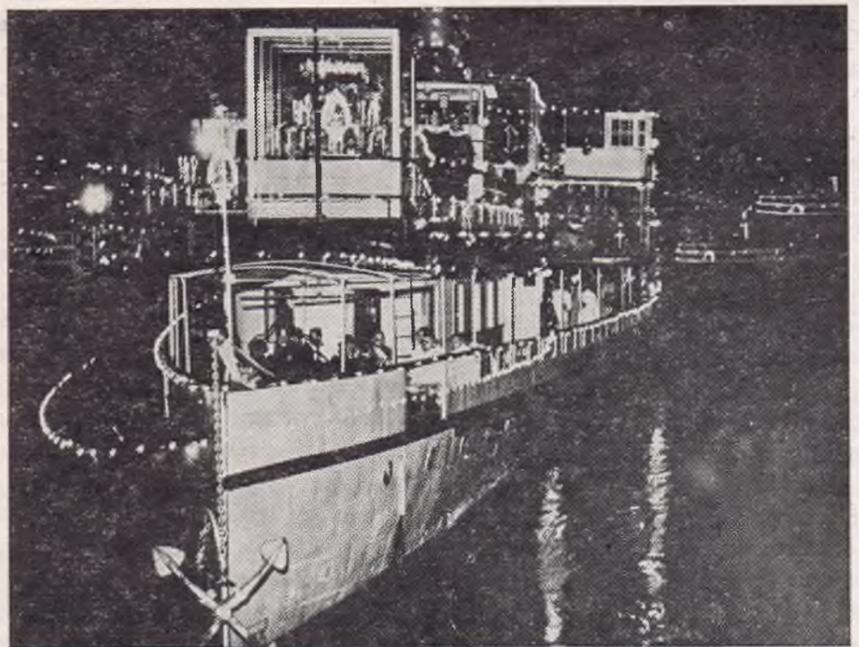
1945 után egész tekintélyével támogatta Mindszenty bíboros védelmi harcat a kommunizmussal szemben.

És 1956-ban nyíltan kiállt a magyar nép szabadságharca mellett.

A VILÁGKONGRESSZUS FÉNYPONTJAI

Az 1938 május 26-a és 29-e között Budapesten megtartott Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus programjának gazdagságával, változatosságával és színességével felülmúlta az előzők mindegyikét.

Részletekbe nem bocsátkozhatunk. Csak megemlíthetjük az egyháziak szentségimádását a pesti Szent István-bazilikában, amelyen Pacelli bíboros-legátus vezetésével több ezer magyar és külföldi pap vett részt; a leányifjúság előadását az ünnepi csarnokban, amelyen történeti képekkel illusztrálva bemutatták a magyar nép vallásos életét; a nemzetközi üléseket ugyanott, amelyeken magyar és külföldi szakemberek az Oltáriszentséggel kapcsolatos korproblémákat tárgyalták; a Hősök-terén tartott istentiszteletek közül a gyerekek miséjét, amelyen szüleik és nevelőik vezetésével 100.000 iskoláskorú fiú és lány vette magához az Úr Szent testét;

Az Oltáriszentséget vivő „Szent István” hajókörmenetben

mai napig megőrizte. Igaz, hogy ez a kivételes egyéniség, anélkül, hogy a népszerűséget kereste volna, értett is a szívek megnyeréséhez.

Mielőtt elindult volna, tanulmányozta a magyar történelmet, irodalmat, igyekezett megismerni a magyar ember érzésvilágát, hazánk és népünk problémáit. És az így szerzett tudását felhasználta ragyogó ékesszólással elmondott, hosszú és mégis lenyűgöző prédikációiban és kisebb-nagyobb körben tartott beszédeiben.

Magyarbarát megnyilatkozásainak a

a katonák miséjét, amelyen sokezer tiszt és honvéd áldozott, valamint a görögkatolikusoknak színes keleti szertartással bemutatott ünnepi szentmiséjét a bazilikában; a nők esti szentségimádását a főváros templomaiban és a szakosztályi üléseket.

Feltétlenül ismertetnünk kell azonban a Világkongresszus programjának felejthetetlenül szép főeseményeit: a hajókörmenetet, a férfiak éjjeli szentségimádását, szentmiséjét és áldozását, a legátus miséjét a pápa rákövetkező rádiószózatával és a Világkongresszust

Világkongresszus 40. évfordulója

befejező, Magyarországon még soha nem látott méretű, a Bazilikából a Hősök-terére vezető szentségi processzióval.

EUCHARISZTIKUS KÖRMELET A DUNÁN

A hajókörmény, amelynek útvonala az Ötvös tér-i állomástól a Margitsziget megkerülésével a Horthy Miklós hídig és onnan vissza a kiindulási pontig vezetett, az első kongresszusi nap, Áldozócsütörtök estjének volt a legkiemelkedőbb eseménye.

Az Erzsébet és a Ferenc József híd közti pesti partrészleten álltam a csöndben várakozó fegyelmzett tömegbe beékelődve. A Dunára néző középületek és a hidak fényárban úsztak. A bérpaloták ablakaiban gyertyák égtek. A Gellérthegy tetejéről kisebb-nagyobb időközökben fényoszlopok pásztázták végig a folyót, mintha csak el akarták volna simítani a hullámokat a közeledő Krisztus előtt.

Elsőnek egy kisebb csavargózós tüntető elő a Dunára boruló esti homályból orrában a kivilágított körmeneti keresztel. Mellette jobbról és balról, de valamivel hátrább, mint két ministráns, két kisebb hajócska haladt fedélzetükön egy-egy hatalmas égő gyertyával. Utánuk az első személyszállító, a „Leány-

együttimádkozott és együtténekelt a hangszórókon át közvetített előimádkozó és előénekelő kórusral.

150.000 FÉRFI ÉJJELI SZENTSÉGIMÁDÁSA

Rám — és azt hiszem, hogy velem együtt sokakra — a második nap főeseménye, a férfiak éjjeli szentségimádása tette a legnagyobb és legmaradandóbb benyomást.

Már a késődélutáni órákban megindult a férficsoportok áramlása a kongresszusi oltár felé. Jó részük a munkaidő lejártá után nem is ment haza, hanem a Hősök-terére indult. Részint azért, hogy a téren vagy a városligeti tónak erre az alkalomra lecsapolt és padokkal felszerelt medrében jó helyet biztosíthassanak maguknak, részint pedig azért, hogy gyónásukat a rendelkezésre álló papok százai valamelyikénél az Isten szabad ege alatt elvégezhessék. A vidéki résztvevőket — a rendes járatokon kívül — 12 különvonat hozta fel a fővárosba.

Az oltár, a római Szent Péter-bazilika baldachinos oltárának mása, amelyre éjjel 11 órakor az Oltáriszentséget imádsárra kihelyezték, az ezredéves emlékmű félkörös oszlopsorának közepén lévő nyílásba beépített magas emelvényen állott. Amikor a reflektorok fénye rá-

gukhoz vegyék, feléledt bennem mindaz, amit jó anyámtól tanultam és szerzetes nevelőimtől kaptam. És valami ellenállhatatlan benső kényszertől hajtva megkértem a közelünkben álló papi rendezőt, hogy hallgassa meg a gyónáso-

A VILÁGKONGRESSZUS ZÁRÓ MANIFESZTÁCIÓJA

a Szent István-bazilikából a Hősök-terére vonuló körmenet május 29-én, vasárnap, délután zajlott le.

„Percnyi megállás nélkül négy és fél

150.000 férfi éjjeli szentségimádása a Hősök-terén

mat. És utána, talán mint a legutolsó egyike, én is megáldoztam.

A PÁPAI LEGÁTUS MISÉJE

A mise hallgatóinak a száma 1938 május 29-én, vasárnap délelőtt meghaladta a félmilliót.

Már a kora reggeli órákban megkezdődött a tömeg özönlése a Hősök-tere felé. Sűrű egymásutánban futottak be a pályaudvarokra az ország különböző vidékeiről érkező különvonatok. Nagy feltűnést keltettek a zászlóik és zenekaraik vezetésével felvonuló dorogi, ózdi és salgótarjáni bányászok és a festői népviseletben keresztel és templomi zászlók mögé sorakozó falusi csoportok és az ugyancsak nemzeti viseletben felépülő külföldi vendégek delegációi.

„A sűrűn érkező hívők serege — olvassuk az egyik helyszíni tudósító beszámolójában — csakhamar teljesen ellepte a Hősök-terét és a városligeti tó lecsapolt mezőit, úgy hogy jóval a szentmise megkezdése előtt megteltek már a teret környező utcák is, nagy csoportok helyezkedtek el az egész Városligetben és ellepték az Andrássy útnak a Hősök-tere és a Körönd közé eső részét is.”

A szentmisét celebráló pápai legátust a vendég kardinálisok, érsekek, püspökök és papok százainak liturgikus ruhákba öltözött serege kísérte az oltárhoz. A menetet 600 pirosruhás ministráns nyitotta meg.

Az áldoztatást most is háromszáz pap végezte. Mindegyiküket két-két ministráns kísérte.

A szentmise végén az akkor már súlyos beteg, de a halálos kórral hőiesen küzdő nagy magyar jezsuita, a kongresszus egyik főrendezője, bejelentette, hogy XI. Piusz pápa beszédét fogja közvetíteni a rádió.

Az Egyház feje kezdetben kissé remegő, de egyre erősödő hangon valamikori budapesti látogatása emlékeinek a felidézésével kezdte a szöveget. Majd a fenyegető külpolitikai helyzetre célozva olyan béke „méltóságát” kívánta hazánk és népünk számára, „amely a Magyar Nemzetet megilleti.”... Befejezésül figyelmeztette a kongresszus magyar és külföldi résztvevőit, hogy a nagy eucharisztikus találkozás jelszaváról, a „vinculum caritatis”-ról, a szeretet parancsáról otthonaikba és szülőföldjükre visszatérve se feledkezzenek meg.

órán át hömpölygött a hívők ezerszínben pompázó menete.” Képviselve volt ott az egész Magyarország, a környező országok, a Szovjetunió és Hitler Harmadik Birodalma kivételével Európa minden népe és kisebb-nagyobb küldöttségein keresztül az egész katolikus világ.

A látvány felejthetetlen volt annak is, aki résztvett benne és annak is, aki nézőként az Andrássy-út két oldalán felállított rendőrkordon mögötti tömegben szorongott, vagy a színes szőnyegekkel és égő gyertyákkal díszített bérházak ablakaiból csodálkozott le az Oltáriszentséget imával és énekkel kísérelő hívek százezreinek a processziójára.

Ragyogó napsütésben indult el a körmenet a Bazilika elől. Mire azonban az Operához ért, nyugat felől már nehéz felhők tornyosultak a város fölött. A Köröndnél esni kezdett. A Hősök-terére pedig már zuhogó esőben érkezett meg a menet.

De nemcsak a papság, hanem a hívek is a helyükön maradtak. A téren várakozó százezrek szintén. A vihar és az ézengés mintegy aláfestette a milliók tömeg szívből jövő énekét. Megrendítő látvány volt, — írja a tudósító — amikor a két mennydörgés közt elhangzott „Te Deum” és „Tantum ergo” után a pápai legátus az oltár magasából a Legszentebbel megáldotta a térdreborult tömeget.

A pápai legátus záróbeszédét a rossz idő miatt este a rádióban mondta el. Miután figyelmeztette a résztvevőket, hogy a jó és rossz drámai küzdelmében senkinek sincs joga ahhoz, hogy közömbös legyen, kiemelte „a magyar közönség példátlanul fegyelmzett magatartását” és kifejezte azt a reményét, hogy „e szép napok emléke” örökre meg fog maradni a hívők millióinak emlékeztében.

Az Eucharisztikus Világkongresszus berekesztése után Pacelli bíboros-államtitkár nem utazott el, hanem résztvett a Szent István Emlékév egyházi megnyitó ünnepségén.

KOZI HORVÁTH JÓZSEF

A Szent István halálának 900. évfordulója alkalmából megrendezett Emlékév eseményeit az „Életünk” következő számában ismertetjük.

BABITS MIHÁLY:

Eucharisztia

*Az Úr nem ment el, itt maradt.
Óbelőle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Istent esszük, mint az őt*

*törzsek borzongó lagzikon
ették-itták királyaik
husát-vérét, hogy óriás
halott királyok ereje*

*szállna mellükbe, — de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A gyenge bárány nem totem.*

*A Megváltó nem törzsvezér.
Ereje több, ereje más:
ő óriásabb óriás!
ki két karjával általér*

*minden családot s törzseket.
Egyik karja az Igazság,
másik karja a Szeretet...
Mit ér nekünk a Test, a Vér,
ha szellemében szellemünk
nem részes és úgy vesszük Őt
magunkhoz, mint ama vadak
a tetemet vagy totemet?*

*Áradj belénk hát, óh örök
igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket
amikkel törzs és vér leköt,*

*hogy szellem és ne hús tegyen
magyarrá, s nőjünk ég felé,
testvér-népek közt, mint a fák,
kiket mennyből táplál a Nap.*

1938. jún. 1.

falu” következett harsonásokkal és külföldi apácavendégekkel.

A második hajón, a „József főherceg”-en foglaltak helyet — arccal a menetiránynak — liturgikus ruhákban a papi dignitáriusok.

Harmadikként jött a legnagyobb hajó, a „Szent István”, elülső fedélzetén magas, üvegfalakkal védett emelvényen az Oltáriszentséggel, a pápai legátussal és asszisztenciájával. A hajó orrában 12 ezüstharsonás állott. Az Oltáriszentség díszőrségét az alsó fedélközön köröskörül felállított koronaőrség, palotaőrség és díszruhás hajdúk adták.

Az Oltáriszentséget vivő „Szent István” után még két kisebb hajón polgári és katonai küldöttségek helyezkedtek el. A vízi körmenetet egy csavargózós zárta be, amelyen, mint az első gözösön, óriási kivilágított kereszt ragyogott.

A Duna két partján leventekorú fiatalok: egyetemi hallgatók, középiskolás diákok, tanoncok és munkásfiúk ezrel álltak lobogó fáklyákkal a kezükben. Mögöttük pedig a beláthatatlan ember-sokaság. De nem passzívan báméskodó embertömeg, hanem mélyen meghatott közösség, amely buzgón és lelkesen

vetődött, a legtávolabb ülők vagy állók is láthatták.

A szentségimádsást P. Csávossy jezsuita atya vezette. Még pedig párbeszéd formában. Megrendítő volt hallani, amikor a feltett kérdésekre 150.000 férfi ajkáról hangzott a válasz: „Hiszek!... Ellene mondok az ördögnek... Kírtatok Krisztus és az ő Egyháza mellett!”

A szentségimádási órát követte az éjjeli szentmise, amelyet Goma y Thomas toledói bíborosérsek, Spanyolország primása celebrált. Az átváltoztatás után 600 pirosruhás ministráns kíséretében 300 fehérkaringes pap vonult a padok közé, hogy a beláthatatlan nagyságú férfigyülekezetet megáldoztassa.

Éjfél után kettőt ütött az óra, amikor gyalogosan hazafelé indultam. Útközben egy férfi csatlakozott hozzám. Anélkül, hogy kérdeztem volna, elmondta, hogy orvos és hogy egyetemista kora óta, több mint húsz év óta, nem járult a szentségekhez. Nem vallási igény, hanem a kíváncsiság hajtotta, hogy résztvegyen ezen az éjjeli istentiszteleten. Amikor azonban — mondta — láttam az áhítatot, amellyel férfiak százai és ezrei letérdelnek, hogy az Úr testét ma-

A kék búzavirág

Őt igazán nem kell bemutatni. Úgy tartozik a magyar nyárhoz, mint gémeskút a pusztához. Vasúti töltéseken, gabonátáblák, dűlőutak mentén a felkínálkozó, harsogó pipacsok társaságában példás tartózkodásával tűnik ki. Nem kellett magát, nem akar minden áron tetszeni, sikert aratni: ártatlan lány-szemekkel csodálkozik a világra. Hamisítatlan ékszer ő sok talmi csillogás közt. Vagy inkább kitüntetés: egy kékcstillag-éremrend.

Fontos róla tudni, hogy nem jövevény nálunk, hanem őslakos, bennszülött európai. A legnagyobb nemzetségbe, a 12 ezer fajból álló „fészkesek” (Compositae) közé tartozik, szűkebb családja kb 500 fajtát számlál. Van köztük fehérvirágú, halványkék, sötétlila, rózsaszín, piros színű, sőt tarkavirágú is: valamennyien „centaurea”-k, újmagyar nevükön: *imolák*, de közülük csak a *Centureya nusa*, az ismert kékvirágú lett közkedvelt. Megkülönböztető jelzője, a „cyanus” kéket jelent. Más nem is jellemezhetné jobban; a sokféle kék: azúrkék, indigó, ultramarin, porosz-kék, kobalt-, párizs-, türkizkék mind oldottabbnak, sápadtnak látszik a búzavirág intenzív kéksége mellett. Nem csoda, hogy valamikor festékkészítésre használták.

Nevét már az első magyar botanikusok feljegyezték, bár Beythe „Pannóniai névjegyzéké”-ben (1583) egyszerűen csak „kékvirág” a neve. De a többiekénél: Szikesai-Fabricius „Szójegyzéké”-ben, Melius „Herbárium”-ában, Lippay „Pozsoni kert”-jében mai szöveglakjában jelenik meg.

Szépségét, mint a legtöbb virágét, a lovagkor fedezte fel. A szántóföldről akkor ültették át díszkertekbe, ott virultak halványarcú várúrnők öröme. Különbözően a koszorúkötés és bokréta-készítés is a lovagi udvar életéhez tartozott; az előkelő hölgyvilág körében (akárcsak később a polgári rokokó- s a biedermeier-korban!) afféle játékos időtöltés, társasági szórakozás számba ment. S hogy nálunk milyen régi szokás búza-

virágból fonni koszorút, arról egyik legősibb s legszebb népballadánk tanuskodik. Ismeritek:

Júlia szép leány egykoron kimene
Búzavirág-szedni a búzamezőbe,
Búzavirág-szedni, koszorúba kötni,
Koszorúba kötni, magát ott mulatni...

Van egy későközépkorból való éneünk, a „Virágok vetélkedése” (ősforrása egy IX. sz-i latin vers), arról szól, hogy három virág: a búzavirág, a szőlővirág s a szegfűvirág egymással verseng: melyikük a legszebb, legkülönb. A szegfű azzal dicsekszik, hogy őt a legények csokorba kötik és kalapjuk mellé tűzik; a szőlővirág azzal, hogy belőle lesz Jézus vére; a búzavirág pedig „szóval fölfelé”:

Szebb vagyok, jobb vagyok annyiban
náladnál,
Engemet leszednek s az oltárra tesznek,
Nekem mind azt mondják: ez a Krisztus teste.

A „Virágok vetélkedése”-nek sokféle változata van országszerte. Egyik szép hajtása a szentiváni tűzgyújtás-szokás énekeként maradt ránk, de ott a búza- és szőlővirágot legyőzi a „szerelem virága”, a rózsza (viola), „kivel lányok dicsekednek”. Szóval a vetélkedés pogányul végződik.

Emlék egy régi nyárból

Hanyatt feküdtem a roztábla árnyékában. Az elpilledt tanyák fölött a déli Nap fehéren sugárzott, akár úrfelmutatáskor a felemelt Ostya. A rét tele volt fénnel, a rekeken nyárból millió bogár zümmögött, zománcos-szárnyú szitakötők, darazsak zúgtak-dongtak, láthatatlan tücskök zenéltek s e sokféle hang egymásba keverve zsongott-hullámzott a rezgő légtérben, mint távoli harangzó. (Ezért mondják: „harangoz a pusztát”). Csak sokára vettem észre, hogy mellettem fejtől búzavirág nevet felém. Igazából akkor néztem először a búzavirág csillagos szemébe.

Azt a kékséget azóta sem tudtam felejteni...

Búzavirág

Jó volna lenni búzavirág-módrá
Ülni tövemen csendességgel,
És napra, rétre, aratókora
Rámosolyogni halkan, kéken,
Békességgel.

Ne lenne közöm semmi, semmi
Tevés-vevéssel, hangossággal:
Csak lenni, szépen, csendben, lenni
És dicsérni a boldog Istent
Boldogsággal. **Sík Sándor**

Sashegyi levél a cserkészetről

Pár érdekes sort idézünk egy volt cserkész tollából. Érdekessége, hogy ma íródott Magyarországon:

„... a következő évben a Regnum Marianum csapatába léptem, ahová sok osztálytársamat beszervezte a hittanár. Egyetlen református a katolikus csapatban — megint csak idegen az összetartozók között. Meg kell adni, jó volt a csapat-szellem. Vidám szerzetesek vezették, évszázados gyakorlattal a vérükben. Semmi ájtatoskodás, Jandik József atya együtt rúgta a labdát a síhederekkel, tekintélyét mégsem veszítette el.

Mise után — amin persze nem vettem részt — József atya kettesben sértálgatott velem és szent dolgokról beszélgettünk. Kálomistaságom ugyan alig volt több annál, mint hogy a pápistákat bálványimádóknak tartottam, de Károli Gáspár Bibliáját elég jól ismertem és nem egy olyan kérdést szegtem az

Atyának, hogy visszakényszerült a „te ezt még nem érted” sánc mögé. Istentől már akkor úgy gondolkodtam, ahogyan Adyól tanultam: hogy ő van valamiként minden Gondolatnak alján. De József atya bölcs ember volt és talán imponált neki konok hűségem önmagamhoz: búcsúzaskor kedvesen magához ölelt és ezzel a tanáccsal bocsátott el: „Szirt a habok közt, hűséged megálljon.” (Élet és Irodalom, 1978 II. 18)

VISSZA KERUL A KÁPOLNA LISZT SÍRJA FÖLÉ

Liszt Ferenc sírja fölé még ebben az évben újra felépítik a sírkápolnát, amely a háború végén tűzérzési találatból rombadőlt. A sírkápolnát 1888-ban Liszt Ferenc halála után építtette Bayreuth városa Gabriel von Seidl híres építésszel, aki többek közt a müncheni Bajor Nemzeti Múzeum alkotója. A

Illyés Gyula a Reuter hírügynökség tudósítójának adott április 24-i nyilatkozatában kijelentette: vállalja a felelősséget az erdélyi magyarságért, helyesebb, ha a fiatal nemzedék helyett ő veszi magára ezt a terhet. Karácsonyi újságcikke, amelyben elítélte a magyar kisebbség elnyomását, jeladás volt a népnek. Korábban csak zárt ajtók mögött, suttogva mertek az emberek az erdélyi magyarság sorsáról beszélni, ma ezt a kérdést nyíltan tárgyalják Magyarországon — mondotta nyilatkozatában Illyés. Azt is közölte, hogy a magyar kormány nem tudott előzetesen erről a cikkéről és irásának utólag sem volt semmiféle hivatalos visszhangja. Tiltakozását a romániai magyar kisebbség súlyos helyzete ellen támogatja egy fiatal értelmiségiekből álló csoport. Mindannyian elítélik a bukaresti kormány erőszakos románosítási politikáját, a magyar nyelvű oktatás korlátozását és a magyarság kitelepítését Erdélyből Románia más részeibe. Illyés szerint a népiértársnak két útja van: nemcsak nyílt erőszakkal, de szellemi elnyomással is el lehet pusztítani egy népet. A románok magatartását türethetetlennek tartja és úgy érzi, kötelessége erre felhívni Európa figyelmét.

Az idegenforgalmi kimutatások szerint tavaly 12.5 millió külföldi járt Magyarországon és 4.5 millió magyar látogatott külföldre. A nyugati országokból 50%-kal, a kommunista államokból 20%-kal több vendég érkezett, mint egy évvel korábban. A nyugati vendégek 25%-kal költöttek többet, mint az előző évben. A külföldi vendégek 10%-a érkezett nyugatról, a magyar turistának pedig csak 6%-a járt nyugati országban. Az idegenforgalmi statisztikából az is kiderül, hogy 1977-ben hatszor annyi nyugati állampolgár járt Magyarországon, mint magyar turista Nyugaton. Ausztriából és a Német Szövetségi Köztársaságból ötször annyi vendég ér-

romok eltakarítása óta csak egy zárólap földte az elhanyagolt pusztát, amelyet müncheni emigráns magyarok hoztak rendbe az 50-es évek elején. Két évvel ezelőtt a Magyar Liszt Ferenc Társaság küldöttsége tisztelgett a sírnál és megbotráncolt a dísztelen sírlátnál. Azt kérték a várostól, engedjék meg, hogy Liszt hamvait Magyarországra szállíthassák. Persze hogy nem engedték elvinni a nagy halottat, viszont 250.000 DM költséggel újra megépítik sírja fölé a régi kápolnát.

BUDAPESTI KÉPESLAP

Az „Életünk” szerkesztőjének ápr. 15-i keltezéssel budapesti képeslapot hozott a posta. A színes képeslap a keresztet magasba tartó gyönyörű Gellért-szobrot ábrázolja. A szokásos baráti üdvözlő szavak után ezt olvassuk:

„Tegnap néztem meg a magyar Szent Koronát. A benyomás leírhatatlan! A rendőrök meg a nagy tömeg előtt én voltam az egyedüli, aki letérdelt előtte, keresztet vettem és imádkoztam. Mindenki csodálkozott rajtam. Talán a többieknek egy része is megcsinálta volna, de úgy látszik hogy féltek. De a Vitéz Imre* csak az ördögtől fél”...

* A nevet megváltoztattuk. Szerk.

kezett hazánkba, mint ahány magyar utazó ezekbe az országokba látogatott. Azt is érdemes összehasonlítani, hogy két szomszédos államból hányan voltak kíváncsiak Magyarországra. Amíg a 200 milliós „baráti” Szovjetunióból 350 ezren jártak Magyarországon, addig a 7 millió lakosú Ausztriából érkező turisták száma meghaladta a félmilliót. Más szóval: amíg minden 14. osztrák el látogatott tavaly Magyarországra, addig ez az élmény csak minden 600. szovjet polgárnak adatott meg. És végül még egy fontos „idegenforgalmi” adat: a magyar határőrök tavaly 22 millió forint értékű csempészárut és valutát koboztak el a nyugati határon.

A Pedagógiai Kutató Intézet legújabb felmérése szerint a fiatal diplomások 30-40 százaléka foglalkozik a munkahely-változtatás gondolatával a végzését követő harmadik évben. A megkérdezettek túlnyomó többsége a fejlődés és az önművelés lehetőségeivel elégedetlen, úgy érzi, nem tudja kihasználni képességeit. Sokan vannak olyanok, akik nemcsak a munkahelyüket, de a pályájukat is szívesen megváltoztatnák. A pályát elhagyó fiatalok száma a pedagógus és az agrármérnöki pályán a legmagasabb.

A termelőségvetkezeti tagok száma lassan fogy, átlagos életkoruk viszont egyre emelkedik. 1975-ben 665 ezer aktív korú tagra 420 ezer nyugdíjas jutott. Ugyanakkor a kilépők és a nyugdíjba vonulók száma 120 ezer, a belépők száma pedig 98 ezer volt, ami 22 ezer főnyi csökkenést jelent. A gépek 600 ezer főnyi emberi munkaerőt helyettesítettek. A műszaki szakemberek száma nem emelkedett kellő arányban a mezőgazdasági géppark fejlődésével egyidejűleg és feltehetően ennek a körülménynek is szerepe van abban, hogy feltűnően magas az üzemi balesetek száma a szövetkezetekben. Tavaly 24.000 üzemi baleset során 105 személy vesztette életét és a sérült tagok 600.000 napot töltöttek táppénzes állományban.

Jelenleg Magyarország zöldség, gyümölcs, baromfi és sertés szükségletének egyharmadát a háztáji gazdaságok biztosítják. Ugyanakkor feltűnő, hogy főként idős emberek dolgoznak a háztáji, a fiatalok nem szívesen áldoznak fel szabadidejüket erre a célra. A háztáji állattenyésztés jövőjét vizsgálva kedvezőtlen jel, hogy az új falusi családok mellett csak a legkritikább esetben építenek istállót...

Elhanyagolt állapotban van az egyik legszebb középkori műemlékünk, a zsámbéki templom. Támfalai tövében baromfiudvarok, szenespincék és szemétdombok. A falon itt-ott friss bontás nyomai láthatók. A legszükségesebb karbantartási munkákat is elhanyagolták az elmúlt évtizedekben. A templom megmentésére Zsámbék-bizottság alakult, a restaurálásához szükséges 7 millió forintot azonban még nem sikerült előteremteni.

Május 10-én halt meg 104 éves korában Kürthi Sári, a régi Vígszínház nagynevű színésznője. Színészi diplomáját 1894-ben szerezte meg. Utóljára egy Shakespeare-dráma TV változatában szerepelt, akkor volt 99 éves.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Alsóór és Felsőór.

Először közlünk Életkönyv-adatokat erről a két Burgenland-i helyről.

Házasság:

Április 24-én volt „Vas”-esküvője a Felsőóri Kelemen Jánosnak és Imre Máriának (65-éves házasságuk). László István püspök úr is köszöntötte és rózsafüzérrel ajándékozta meg a ritka jubiléumokat.

Halottaink:

Gál Józsi bácsi, a híres alsóóri fafaragó és zenész, négy hangszeren játszott: citerán, cimbalmon, hegedűn (saját készítésű) és harmonikán.

Dr. Linzer Demeter, volt soproni benecés diák, a horvát Kultúregyesület díszelnöke, sokáig volt elnöke. A Magyar Kultúregyesületnek is nagyon komoly támogatója volt.

Alsóörött a bécsi Kancellári Hivatal támogatásával, kézimunkázó és fafaragó tanfolyamot tartanak, **Augusztina nővér** vezetésével. A fafaragó-tanfolyamot **Dr. Gál Károly**, a bécsi Egyetem néprajzi professzora vezeti. Az alkotó munkából a Kismarton-i múzeumban kiállítási anyag látható.

A **Felsőóri** református ifjúság „Piros Bugyelláris” című színművet nagy sikerrel adta elő Felsőörött. (Utóljára 55 évvel ezelőtt játszották a darabot Felsőörött.)

Alsóörött a harmadik színdarabot játszotta az ottani ifjúság, a **‘Betyár Bandi’** című népszínművet.

Az **osztrák és magyar televízió** egyidejűleg készített felvételeket az **Őrségben** az ottani magyarság életéről.

Linz:

Házasság:

Mártonosi András és **Krizsanovits Zsuzsanna** április 7-én kötöttek házasságot.

Csontos Tibor és **Grisza Györgyi** ugyanakkor Bad Kreuzenben, **Sárvári Álmós** és **Fonyódy Zsuzsanna** április 21-én esküdtek egymásnak örök hűséget ugyanott.

Halottaink:

Csizmázia Jenő 75 éves korában, április 11-én hunyt el. Április 18-án temették a Szt. Martin-i temetőben.

Tyukos Herta, könyvelő, 53 éves korában Welsben hunyt el; április 22-én.

Bartha János, a Magyar Karitásztól vezetője május 5-én 81 éves korában Salzburgban elhunyt. A salzburgi Kommunalfriedhof-ban május 9-én helyezték sírba.

NÉMETORSZÁG

Köln:

A szentkeresztységben részesült:

Radics Beáta Ágnes, R. József és Porcoláb Eszter, Köln-Longerich-i lakosok január 13-án született leánya.

Bokor Hermina, Bokor János és Balogh Irén, Wuppertal-i lakosok f. év április 10-én született leánya.

Mannheim:

Halottaink:

Liscsinszky Béla életének 80-ik évében, 1978. január 4-én Pforzheimban elhunyt. Ugyanott temették népes családjától, jóbarátaitól és számos gyászlótól kísérve. A megboldogult sokáig volt gondnoka a Magyar Gimnáziumnak, már a Waldwerk-i (Passau) táborától kezdve, Lindenbergen és Bauschlott-

ton át. A lelkiismeretes munkának példaképe volt. A Magyar Gimnázium hálas szeretettel őrzi emlékét.

Mezei Elemérné szül. Bukova Mária, életének 64-ik életévében 1978. április 18-án Bad Bergzabernben elhunyt.

München:

Házasság:

Sejdics Mehmet és **Parak Magda** 1978. ápr. 15-én Münchenben házasságot kötöttek.

Kovács Dénes és **Török Beatrix Mária** 1978. ápr. 29-én kötöttek házasságot Münchenben.

Halottaink:

Ledermüller Olivérné sz. Papp Katalin 77 éves korában 1978. május 15-én Münchenben elhunyt. Temetése május 19-én München Ostfriedhofban volt.

Öschlein Mária 79 éves, 1978. jan. 20-án hunyt el Münchenben.

Sykora Alfréd 64 éves korában távozott az örök hazába Münchenben.

özv. Tengelic Jánosné szül. Oskola Ilona 66 éves korában 1978. március 3-án hunyt el Ingolstadtban.

Enyedy Endre 1978. ápr. 14-én hunyt el Münchenben 68 éves korában.

Krizsán István 1978. ápr. 14-én 75 éves korában hunyt el Ingolstadtban. Ugyanott temették el.

De Rivo Zoltán 1978. ápr. 22-én 62 éves korában hunyt el Münchenben. Nagy részvét mellett temették el a Bogenhausen-i temetőben április 26-án.

Mayer Ernő, esztergomi főegyházmegegyei pap, ápr. 18-án 68 éves korában hunyt el Karlburgban. Szülei a Szudéta vidékről vándoroltak Budapestre, alig beszéltek magyarul, de gyermekük izig-vérig magyarrá lett. Budapesti hitoktató, majd a budapesti Német Gimnáziumban tanár. Háború után mint német állampolgárt egy ideig bebörtönözték, majd lelkipásztori munkát sem végezhetett és kivándorolni sem engedték. Mint szobafestő kereste kenyerét 1963-ig, amikor sikerült nyugatra jönnie és kint maradnia. Mint Fraundorf lelkésze gyönyörű gotikus templomát kívül-belül tataroztatta, plébániáját renováltatta. — Fáradt testét a templomkertben helyezték április 22-én örök nyugalomra, hiveinek és a környéknek nagy részvéte mellett.

Dániel Géza, nyug. plébános, 1978. május 2-án Pfarrkirchenben elhunyt. Temetése május 5-én volt nagy részvét mellett. Dániel Géza először Jugoszlávia magyarlakta területén működött, onnét Magyarországra kellett menekülnie, élete utolsó szakában pedig Németországban volt lelkész. Több kisebb-nagyobb történelmi és egyházművészeti tanulmányt írt, többek közt Szent Gellért és a Csanádi püspökség rövid történetét. Nagyon kedves tanulmányt adott ki II. Rákóczi Ferencről is — Nyuodjanak békében!

Weingarten:

Keresztelés:

A keresztységben újjászületett **Fehér Attila Károly** április 2-án Tettnganban.

Első szentáldozáshoz járult **Nyeső Anikó** Konstanzban ápr. 2-án.

Magyar nyelvünk ápolására **szavalóversenyt** rendezünk. A jó szereplőket jutalomban részesítjük. Továbbá nyelvünk megőrzéséért június 20–30-ig Weingartenben üdülést rendezünk gyermekeink és fiataljaink számára. — Nem tanulás, nem betű, — hanem ének, já-

ték, vándorlás, uszás és minél több magyar szó! A gyerekek egymástól tanulnak a legtöbbet. — Közöljük örömmel az **Eyházközségi Értesítő** áprilismájusi számából!

Borghorst:

Keresztelés:

Árok Astrid, Árok István és Pataki Márta leánya, Halleban.

Lengyel Anita, Lengyel István és Koncz Anna leánya Halleban.

Házasság:

Turi József és **Rabi Irén** örök hűséget esküdtek Halleban.

NORVÉGIA

Oslo:

P. Horváth S. J. Szent István bucsut hirdet Máriaholmban. Az egyházi programon kívül **P. Dr. Jális Ferenc** tart előadást az „anyagelvűség mint valláspótlék” csimen? **AZTÁN BESZÁMOLUNK** katolikus életünkről Skandináviában. Továbbá a magyar nyelv, zene és kézimunka műveléséről külföldi magyar életünkben. Szeptember 9-én, szombaton vidám est magyar zenével, énekkel és tánccal. Részvételi díj két napra szállás és teljes ellátással NKr. 160.—

SVÁJC

Bern: Az „Életünk” nagyon sajnálja, hogy az átköltözködés zavaraiiban a Bern-i cserkészek szép beszámolója, jól sikerült nyári táborukról elmaradt. Annál szebb lesz az idej tábor, amiről nagyon szívesen megemlékezünk.

Lausanne:

Keresztelés:

Pusztaszeri Márk Fülöp, P. Gábor és Monique Gloor második gyermeke 1978. ápr. 23-án.

Kozma Alexandre, **Philip Nicolas**, K. János és Lovas Edit harmadik gyermeke ápr. 25-én.

Halottaink:

Mme. Havasi Terézia 64 éves korában, 1978 február 16-án Genfben.

M. Vásárhelyi Tamás 67 éves korában 1978 február 28-án.

Nyugodjanak békében!

Zürich:

Születés:

Bekker Melanie, B. Herbert és Pukhel Éva leánya Schaffhausenben.

Almási Bettina, A. András és Hofstetter Veréna leánya, Kilchbergben.

Bagi András Gábor, B. András és Korbacska Márta fia, Wädenswilben.

Házasság:

Rácz Pál és **Nicholas Claire**, Zürich.

Molnár Pál és **Tóth Valéria**, Zürich.

Fujer György és **Kétszery Anikó**, Zürich.

Vári Gyula és **Kiss Erzsébet**, Zürich.

Pál Miklós és **Szivas Judit**, Zürich.

Dentan Albert és **Györfy Réka**, Zürich.

Halottaink:

Horváth Lajos, 77-éves,

Mojzes József 47 éves,

Simon István 87 éves korában hunyt el Zürichben.

*

Hozzá tartozóját keresi: **Aranyos István**, sz. 1928-ban; apja Aranyos István, édesanyja Blaskó Mária. 1958-ban ment Svájba és Bernben pincérként dolgozott. Keresi: testvére, Szamos Lászlóné, Aranyos Mária, 7/69 Cowper State, Randwick, NS. W. Ausztrália 2031.

FELHÍVÁS! — Önálló kiállítás keretében első ízben szerepeltek a nyugati magyar irodalom és könyvkiadás termékei a Frankfurt-i Nemzetközi Könyvásáron. A kedvező tapasztalat után a tavalyinál szervezettebben mutatjuk be a nyugati magyar irodalom és tudomány legjobb termékeit. Ehhez szükséges né-

met nyelvű katalógus és ismertető, amelyek a kiállítás részvételi díjával együtt kb. 5–6.000 DM-et tesznek ki. Iróinkon és kiadóinkon kívül erre a célra számítunk honfitársaink megértő adakozására is. Minden pénzzadományról nyugtát állítunk ki; a németországi adójukból leírhatják. Iróink műveit kiállítási költséghozzájárulásként is elfogadjuk. — Cím: Ungarischer Kultureller Fonds e. V. Zweibrückenstr. 2/IV; D-8000 München 2. — Pénzzadományt: „Buchmesse” Postscheckamt München, KNr. 28-64-71-807 vagy Bayerische Vereinsbank, München, KNr. 564723-ra kérünk.

Popovics János

„En nemzetem, bizony négy vállra való a teher, amit két vállal kell hordanod, de túrd el, mert ami könnyű, az a hitványokra van bízva.”
Pázmány

KÖZÉRDEKÜ HIREK

Dr. Ádám György, magyar katolikus főlelkész halála (jan. 18) óta még mindig betöltetlen ez a nagyon fontos poszt.

Április 13-án, több kísérlet után, a németországi magyar lelkészek Königssteinben megegyeztek az új németországi magyar főlelkész személyében. A jelölt **Dr. Dévény István**, szegedi egyházmegyei pap. Született Szegeden 1929-ben. Ugyancsak itt szentelték pesti teológiai tanulmányai elvégzése után papá 1954-ben. Utána a dogmatika tanára lett a szegedi hittudományi főiskolán. A hazai rendszer papi képviselőivel nem értett egyet, ezért 1971-ben Nyugatra jött. Rövid Rheinfeld-i (Basel mellett, Svájc) káplánkodás után 1972-ben Menzingben (Zürich mellett) az ottani Iskolánövérök központi zárdájának lett spirituális és pedagógiai főiskolájukon hittanár.

Dr. Dévény István a jelölést egyelőre két évre vállalta. A németországi Papi Szenátus elnöke, Dr. Ambrus Szaniszló, Frankfurt-i magyar lelkész, fölterjesztette Bonnba Dr. Bruno Wittener prelátnak, a Német Katolikusok Külföldi Titkársága vezetőjéhez kinevezésre. A jelölés eddig csak a németországi főlelkész állásra szólt. Európai főlelkésszé és apostoli delegátussá való kinevezése a többi ország katolikus magyar lelkészeinek a jelölésétől és végül Róma kinevezésétől függ.

Dr. Fábrián Károly állapota a müncheni kórházban tovább javul. Ideje nagyrészt tolókokcsiban felöltözve tölti. Néha bottal, valamelyik ápoló nővérré támaszkodva jár is. Mindent ért és minden érdekli. Helyzetével is tisztában van: jobb karja béna, bár érzi; jobb lábát is még csak nehezen húzza, de temperamentuma visszatérőben (nevet is meg már haragszik is!) és beszélni is, bár szaggatott tömondatokban, de kezd már. — Júniusban már elhagyhatja a nagy kórházat és kisebb, családiasabb helyre kerül további gyógyulásra. A jó „Károly atya” köszöni a szeretetet és az imát és szívből viszonozza azt.

A Kastli Magyar Gimnázium ének-karja és táncsoportja május 17-én indult el Franciaországba Bercsényi László, a „nagy Bercsényi Miklós” fia 200 éves jubileumi ünnepségeire. Bercsényi László Rodostóból indult el II. Rákóczi Ferenc udvarából Franciaországba, ahol részben magyarokból megszervezte az első huszárezredet Tarbes-ban és újjászervezője lett a napóleoni háborúkban híres francia lovasságnak.

Az iskola Tarbes-, Tours- és Lourdesban fog szerepelni.

Mire e sorok napvilágot látnak, már elindult a „Tangó” a (hivatalos futball-labda neve) hódító útjára. Talán már az első meglepetés is megszületik? Gondolok itt az argentin-magyar meccsre.

Addig játszunk még utóljára az esélyekkel. Puskás is letette jóslatát a hamburgi labdarúgó fórumon. „Nem marad a Világ-kupa Délamerikában. Európai csapat hozza el!” A legesélyesebb az NSZK csapata. Esélyes még: Skócia, Hollandia és Olaszország. Véleménye szerint: sem a magyar, sem a spanyol csapat nem kerül az élre! A másik „futball-világcsillag”: Pele így kontráztott: „Délamerikában marad a Világ-kupa! Brazília vagy Argentína nyeri!” — Ehhez csak annyit: „jósolni lehet, — tévedni emberi dolog!”

Mindenesetre, mi szeretnénk gólokban gazdag, szép mérkőzéseket látni. A futball célja, íze, zamata a GÓL! Ez vonzza a tömeget. Sajnos egyes szisztémák annyira erőltetik ma a védekezést (pl. az olasz „retesz” rendszer), hogy alig esik gól.

Nem így volt régen. „Emlékezzünk régiekre”, mikor a magyar pályákon élvezte a tömeg a szebbnél-szebb gólokat. A nagy „gól-királyok” közül szeretném említeni a 20-as 30-as évek „csillagát”, a legendás görbelábú Schlosser Imrét, a felejthetetlen „Schlozit”, a fiatalok Imre bácsiját. Olyan sok gólt lőtt, alig győzték számolni. 1929-ben Svájc ellen 9:0-ra győztünk! „Schlozi” egymaga 6 gólt lőtt. Mikor csapata a Fradi 11:0-ra verte bajnok a III. Ker. FC-t, és „Schlozi” a 8. gólt lőtte, a hátvéd, a III. Ker.-ből némi iróniával megkérdezte a kapusát: „te még számolod?”

Az utolsó mérkőzésen dőlt el a bajnokság sorsa otthon. Az Újpest-Dózsa lett a bajnok. Bpesti Honvéd a második. Fradi 9. helye elgondolkoztató! Kaposvár és a Szeged mondtak búcsút az NB I-nek.

Fagypontra alá süllyedt a futball világbajnoki hangulat az NSZK-ban. A svédktől is kikapnak 3:1-re. Sokan már az edző Schön „fejét” követelték. Ezzel szemben a brazilok megerősítették „favorit” szerepüket. Angliában 1:1 az angolok ellen. Itt aztán megmutatták, hogy ha kell, keményen, — sőt, mint a tudósítások jelentik — nagyon durván is tudnak játszani. Ezt igazolja az a 5 sárga lap is, amit a mérkőzés alatt a brazil játékosok kaptak. Igaz a csapatkapitányuk századosi rangot visel a brazil hadseregben és rendet csinált a csapatánál, az ismeretes 19 pontjában még a hosszú haját és szakált is megtiltja, de nem hinném, hogy a durvaság benne lenne a 19 pontban. Ettől függetlenül, mi magyarok szívesen látnánk egy magyar-brazil döntőt. Nekünk „fekszenek” a brazilok. Kétszer is győztünk ellenük a VB-k folyamán. Svájcban 4:2-re, Londonban 3:1-re.

Nem sportolók is, figyelem! És néztek a SPORT nagy „hatalmát”? A Szovjetunió 60 éves „uralma” alatt nem épített még templomot, legfeljebb rombolt. És most a sport kényszeríti erre: templomot kell építenie az olimpiai faluban 1980-ban a több ezer játékos részére. Hogy az Olimpia után mi lesz a templom sorsa, azt nem tudni, csak elképzelhető, de a lényeg: a sport Isten házáat épített velük. Már ezért is érdemes szeretni a sportot.

Valódi pesti „sztori”. Két vidéki hölgy megy Budapestre megnézni a Szent Koronát. A Keletin taxit fogadnak a Nemzeti Múzeumhoz. A sofőr megkérdezi: „A Szent Koronát tetszik megnézni?” — „Igen”, felelik a hölgyek. — „De ez nem megy ám könnyen” — feleli a sofőr. „Hogy-hogy”? — „Órákig kell várni míg sorra kerül az ember. De ott a sógornóm, aki időben odaáll a sorba, az szívesen átengedi a helyét Maguknak — egy kis borra valóért...!”

A világ lakossága 1970-ben 3.607 millió. Ebből fehér 1/4 = 750 millió. Ha így fejlődik a világ, az arány 25 éven belül 8:1-hez lesz: fehér ember 900 millió, színes pedig 7000 millió!

Az UNO a harmadik világ fóruma lett: A nyugati ipari államoknak 26 szavazata van; a szocialista blokknak 12, a harmadik világnak meg 100 szavazata.

METROPOLITAN VERLAG

Szerday Sándor (Schweiz)

Teichweg 16. CH-4142 Münchenstein
Könyvajánlata: Saját kiadványok U.S. \$
Sillo-Seidl: Semmelweis halála (dokumentáció) fve, ill. 148 old. 10.—
Passuth: Négy szél Erdélyben I.-II. (egybekötve) 625 oldal 7.—
Dumas: A kaméliás hölgy (zsebfomat) fve. 288 oldal 1.50
Hervey: A fekete papagáj (kart.) (bűnügyi regény) 215 oldal 3.—
Rogger: A grenoblei gyors (karton) bűnügyi regény 232 oldal 3.—
Renaud: A két bálvány (karton) (bűnügyi regény) 3.—
Possendorf: Egy szezón Monte Carlóban (rulettregény) kart. 189 oldal 2.50
Simson: Lépések az éjszakában (kémregény) karton 166 oldal 2.50
Most jelenik meg:

Dr. Baktay Ervin: A csillagfejtés könyve (kötve), ábrákkal, 350 o. 30.—
Ez a mű először jelenik meg 1942 óta
Előjegyzéseket felveszünk!
Előreláthatóan 3 hónapon belül szállítható. A megjelenési példányszám nagyon alacsony, ezért ajánlatos mielőbb megrendelni.

Megrendelhető minden magyar könyvkereskedőnél, vagy a kiadónál:

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás kolbász grillsütésre vákuumcsomagolásban DM 16.—
1 kg paprikás szárazkolbász 15.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász 13.—
1 kg rizses véreshurka 8.80
1 kg májashurka 8.80
1 kg vastag húsos szalonna 9.60
1 kg paprikás tokaszalonna 8.80
1 kg disznósajt 10.60
1 kg füstölt sonka 18.—
1 kg füstölt sertésborda 8.80
1 kg füstölt csülök 8.80
1 kg friss tepertő 12.—
Utánvétellel és csak belföldre szállítunk; 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen és csupán az expressz-díjat számítjuk fel.

Taubel Mihály hentesmester
Peter-Rosegger-Str. 3.

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi.
D-6710 Frankentahl, Tel.: 06233/62 69 3
W. Divy hiteles fordító és tolmács, D-Friedrichshafen, Linderstr. 50. —
Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

A német munkás dolgozik a legdrágább órabérért a világon: 18.70 DM-ért. Az angol 7.80, az amerikai 16.20, a japán 10.60 DM-ért. A németek után a belgák következnek: 18.60 DM-el.

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG
c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyvnek ára portóval együtt 40.— svájci Frank, vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.

Megrendelhető közvetlen a kiadónál:

EDITION BALOGH, Pf. 19.

CH-6000, Luzern 5.

Egy nyugdíjas férfi részére egy gyermektelen család lakást és ellátást biztosít, családi házbán. A házhoz nagy kert is tartozik. J. Csángó, Chlaffental 4, CH-8218 Neuhausen am Rheinfell.

„TETENY” ungarische Spezialitäten

INH.: O. BAYER

Kreittmayrstr. 26. - D-8000 München 2.

Telefon: (089) 19 63 93

	DM
Badacsonyi Kéknyelű	6.20
Badacsonyi Szürkebarát	6.20
Domszlói Muskotály	6.20
Domszlói Tramini	6.50
Debrői Hárslevelű	5.75
Soproni Kékfrankos	6.—
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Kabernet	6.20
Tokaji Aszu 4 putt.	12.80
Beverage Bitters L. (Unikum)	23.—
Beverage Bitters 1/2 (Unikum)	12.—
Alföldi Olaszrizling L.	4.80
Alföldi Kékfrankos L.	4.80
Kecskeméti Barackpálinka 43 %	23.80
Barackpálinka (hasas ü.) 43 %	20.50
Szilvórium 45 %	18.50
Magyar szalámi kg.	21.—
Csabai kolbász kg.	18.—
Gyulai kolbász kg.	17.—
Süli debreceni kg.	12.—
Süli kolbász kg.	14.—
Tarhonya (kalocsai) 1/2 kg. 4 toj.	2.50
Nagykockatészta 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Lebbencs 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Cérnatészta 6 toj. 100 gr.	—65
Kiskockatészta 6 toj. 100 gr.	—65

MUSICA HUNGARICA

DM
Méray Tibor: Nagy Imre élete és halála 400 old. nagy méret, szép kiadás 42.—
Szabó D. Elsodort falu I-II. 54.—
Padányi V. Dentumagyararia 34.—
Gonda: A Habsburgok története 22.—
Györfy: István és műve 670 old. 34.—
Mitchell: Elfújta a szél I-III. 27.—
Kenneth: Szerelemről szó sem volt 30.—
A világon megjelent minden jelentős könyvet és hanglemezt raktáron tartunk

8 München 40. - Rümmanstr. 4.

Telefon: (089) 30 50 43

Bemutatjuk újdonságainkat!

Közi Horváth József:

APOR PUSPOK ÉLETE ÉS HALÁLA

A nagy magyar mártír püspök írói eszközökkel megrajzolt hiteles portréja és életútja.

Megrendelhető: Nemzetőr 8. München 34. Postfach 70. Ára: 10.— DM.

Rupp László hítes törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. D-8000 München 1. Postfach 162. Tel.: (089) 300 21 62.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Tel.: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkészseg.

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc.

*

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Tel.: 089/98 26 37.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, 6k küldik szét és 6 náluk is kell előfizetni!
Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légipostával 25 DM. Lapzárta: a hónap 20-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge 'Életünk'

Druck: Danubia-Drucker, Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

Ausztriába látogató turisták figyelmébe!

Második kiadásban is megjelent

Juhász László:

BÉCS MAGYAR EMLÉKEI c. könyve.

168 oldal, 18 illusztráció.

Ára: 15 DM, 100 Sch, vagy 7 \$.

Megrendelhető: Dr. László Juhász, 8 München 80. Bülowstr. 10/2.

Ha szereti a magyar konyhát, a hazai ízeket érdemes megrendelni

Mikes Júlia SZAKÁCSKÖNYVÉT.

Egy tapasztalt háziasszony receptgyűjteménye és ezernyi ötlete, Vajda Albert humorával fűszerezve (272 oldal).

Ára: 20 DM, vagy 9 \$. Megrendelhető:

Barbara Juhász, 8 München 80.

Bülowstr. 10.

A bécsi Pázmáneum előjárósága köszönetét fejezi ki azoknak, akik adományaikkal a magyar papnevelés ügyét támogatják. — 1977. májusi elszámolásunk óta a következő összegek folytak be:

Dr. J. Harmat, Säckingén öS 5.124.34

N. N. Schweden öS 8.860.10

A bécsi Szent István Egyesület

„Kocka-Akció” öS 5.000.—

N. N. Losangeles, Calif öS 1.600.—

Ft. Mikó György, Essen öS 200.—

Hr. Eduard Willimek, Wien öS 150.—

N. N. Sankt Pölten öS 600.—

Hr. Missak Dimerdian, Wien öS 850.—

öS 22.384.44

Rövidesen komoly létszámnövekedéssel számolunk, ezért továbbra kérünk jöteveinkről támogatást. Folyószámlánk: Bankhaus Schellhammer und Schattera Co. Wien I, Kto. Nr. 13.352, Pazmaneum, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14. — Dr. Gianone Eon, Rektor.

Diószeghy Tibor, hítes tolmács és fordító, magyar-német (és német-magyar), Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben és peres ügyekben segít. D-4040 Neuss,

H I R D E T É S E K E T

a megnagyobbodott Életünk szívesen fogad. Apróhirdetés egy hasábos 1 cm 10.— DM; két hasábos 20.— DM. Nagyobb hirdetés arányosan drágább.

A hirdetési díjat előre kérjük, vagy csekken, utalványon, vagy Postscheckkontón Nr. 606 50-803. Kat. Ung. Seelsorge, Sonderkonto München.